

PLAIVRI HUNEDORENS

REVISTA ASOCIAȚIEI CORP. DIDACTIC
PRIMAR DIN JUD. HUNEDOARA.
ORGAN DE CULTURĂ PROFESIONALĂ ȘI GENERALĂ.

CUPRINSUL:

	Pag.
Angelo Patri, Al. David	1
Insemnătatea muzicii în educ. și viață, <i>Gh. M. Giurgiu</i>	3
Higiena școlilor , Gardul împrejurul curților școlare, Grădinile de copii în 1929—30, Inv. adulților, Exame- nele de absolvire, Diferite constatări, Școlile minori- tate din jud. Hunedoara, * * *	6
Educația pentru combaterea minciunii, <i>C. Sântimbrean</i>	14
O școală care se impune . Cum vede d. prof. <i>Rădulescu</i> <i>Motru</i> organizarea școlii, * * *	20
Apel, Sabin Julia	23
Din frumusețile județului nostru, <i>a.</i>	24
Problema criticilor, <i>E. Camber</i>	26
Recenzii : Curente noi în pedagogia contemporană, <i>Maria</i> <i>Lenkei</i>	28
Influența cult. germane asupra poporului român, * * *	30
Folclorul și etnografia în educație, <i>Nic. Urian</i> . . .	32
Cronica mărunță. Oficiale. Dela administrație.	

Revista „Plaiuri Hunedorene“ apare lunar sub conducerea unui comitet de redacție compus din:

Sabin Jula — Simeria, președintele Asociației învățătorilor,
A. Constantinescu — Hunedoara, v.-președintele Asoc. învă.,
Ioan Ciora — membru în Comitetul Asociației învățătorilor,
Nicolae Crețu — Orăștie, membru în Comitetul Asoc. învă.,
I. Morțun — Simeria, secretarul Asociației învățătorilor,
Alexiu David — Petroșani, institutor.

Redacția: **AL. DAVID.** — Administrația: **GH. ITTU.**

COLABORATORII REVISTEI

Izabela Sandoveanu și **Apostol Culea** — București, **Olimpia Teodoru** — Lugoj, **Victoria Popagoga** — Hunedoara.

Constantin Sporea, **Victor Solomon**, **Elena Sporea**, **I. Mihu**, **N. Sporea** și **Iosif Stanca** — Deva, **I. Măgură.**

C-tin Stan și **Petre Petrescu** — Sibiu, **Vasile Lucaciu** — Petroșeni, **Marin Biciulescu** — București, **P. Rusu** — Tebea, **Alexiu David** — Petroșeni, **Sabin Jula** și **I. Morțun** — Simeria, **Nicolae Crețu** — Orăștie, **A. Constantinescu** și **Valeria Nemet** — Hunedoara, **Ioan Baciu** — Răcăștie, **Daniil Popescu** — Hășdat, **Pavel Popescu** — Peștișul-Mic, **Pompeiu Hossu Longin** — Vulcan, **Sterian Ciucescu** — Ruda, **N. Roșca-Greci**, **G. Mironescu** — Iași, **I. Bura**, **Pavel Lazăr** — Brad, **M. Butoi** — Luncoiul-de-sus, **G. Enescu** — Pitești și **N. Danielescu** — Deva, **Elisabeta Beisser Ghelar**, **Niculăe Manea** — Curpeni. *M. Bogza, E. Dan, Veronica Oana, Gh. Ittu, P. D. Cristea, V. Popa, Veturia Mărginean, Emilia Ivașcoiu, P. Simoiu, Gh. Fotescu, D. I. Băgescu, Gh. Beuran, Ion C. Florea, I. Barna, O. Dăbenschii, N. Manea, M. L. Ramses, V. I. Mareș, I. Mermezeu, I. Mânduc, I. Trifoiu, I. Brătulescu, T. Ittu, Hartwig Fr., Ion Sântimbreanu.*

Manuscrisele se vor trimite direct redacției.

ABONAMENTUL: 100 LEI.

Abonamentele și anul revistei se socotește după anii școlari adecă de 1 SEPTEMBRIE la 1 IULIE.

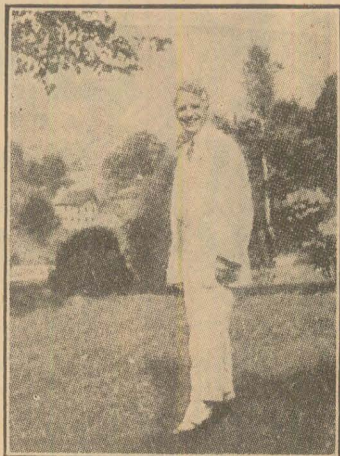
ANGELO PATRI

Autorul mai multor volume de psihologie infantilă, directorul revistei «Stâlpul copilăriei» și al unei școli publice din New-York, despre care autor am mai scris un articol în numărul 23 al revistei noastre — a avut curtenitoarea bunăvoință să ne permită a publica în revista noastră pasagi din scrierile sale adânci și foarte simple — în acelaș timp — dar cu putere mistică de a înălța sufletul educatorului, în sfere ideale de seninătate. Totodată ne-a făcut deosebita onoare a ne trimite un mic portret, pe care îl dăm mai jos.

Întâiul, care a descoperit la noi, scrisul valoros și cu totul original, mai mult aș putea spune, *specific*, al d-lui Angelo Patri, a fost dl D. V. Țoni, care înainte de aceasta cu câțiva ani a ținut o conferință despre el, făcându-l cunoscut învățătorimii române.

Cu ocaziunea congresului din toamnă, am schimbat câteva păreri cu d-l Țoni, președintele asociației noastre generale, asupra lui Angelo Patri. D=sa crede că Angelo Patri, «marele învățător american», a început cu lucruri,

în aparență, mici și a ajuns la deslegarea unor probleme foarte mari. Parte din concepțiile sale despre școala nouă le-am arătat în articolul trecut și sperăm să le aprofundăm mai bine într'un număr viitor al revistei. Deocamdată adăugăm că scrierile sale de psihologie infantilă și de sfaturi educative pentru părinți și învățători nu sunt lucrări greoaie de știință pură, ci adevărate perle literare, miezul cărora e un sfat ce se desprinde la sfârșitul capitolelor, întocmai ca spiritul, din rândul ultim al epigramelor. El analizează fin și convingător cazuri concrete din viața copiilor, analize accesibile oricărui cetitor, — prezintă toate datele problemei așezându-le și componându-le în așa fel încât, adevărul trebuie să țâșnească singur, întocmai ca mustul din strugurii plini și copti.

Analizând, de pildă, cunoscuta apucătură a copiilor *de a fură*, el, scriitorul, mângâie și întărește sufletul părinților îngrijorați, spunând: nu vă îngrijorați, în copil se agită strămoșul său din peșteri (omul primitiv), ajutați copilul să învingă svârcolirile strămoșului din sufletul său, nesuferindu-l să aducă ceva străin în casă și îndemnându-l prietenește să ducă înapoi ceea ce e al altuia. Copilul va sfârși prin a nu mai pune mâna pe nimic ce nu-i aparține. — Însfârșit, nouă ne face impresia că articolașele sale scurte, miezoase și pline de spirit fin de observație, — îți sugerează iubirea de copii și credința fermă în puterea bunei educații.

Alexiu David.

FRÂNGURELE

Cărțile cele mai folositoare, sunt acelea cărora cetitorii, le adaugă și ei ceva la cuprins. Cărțile, dau sămburi de adevăr, dar cugetarea cetitorilor, le lărgeste înțelesul, îndreaptă ceea ce li-se pare greșit și întăresc prin gândirea lor proprie, părțile slabe ale cărților.

Voltaire.

INSEMNĂTATEA MUZICII ÎN EDUCAȚIE ȘI VIAȚĂ

Este un adevăr incontestabil că sentimentul are mare influență asupra faptelor omului. De câte ori un moment de mânie nu ne duce la fapte pe care apoi le regretăm, de câte ori invidia ne întunecă mintea!

De câte ori un sentiment de milă nu ne îndeamnă să facem un bine. De multe ori omul împins de puterea unui sentiment se ridică ca o săgeată în sferile înalte ale nobilității, se coboară vertiginos, aproape fără să-și dea seama, în cea mai neagră mocirlă.

Dacă este așa de însemnat sentimentul, este natural că educatorii să nu disprețuiască acest lucru, ci să caute a-l îndrepta pe cărarea bună, ori prin reproducerea acestuia în artă (o poezie, o povestire, un cântec, etc.) Este deci și muzica un mijloc eficace de educație.

Nu este nevoie să fac, nici definiția, nici istoricul muzicii. E destul să spun că începând dela popoarele cele mai vechi, până astăzi, muzica a fost socotită una dintre cele mai tari mijloace de inobilare a sufletului. Până și puțini sentimentali filozofi recunosc acest lucru. Socrates spune: — Acea provincie este mai bravă, care are corurile cele mai frumoase — Dar să vedem ce însemnătate are muzica în școală. Inobilează sufletul împodobindu-l cu sentimente frumoase, religioase, morale, naționale și estetice. Tot muzica este gimnastica plămânilor, deprinde urechea și vocea cu sunete frumoase, servește ca variație între studii, la care se cere atâta efortare sufletească. Muzica deprinde pe copii cu disciplina, silindu-i să cânte toți deodată, apoi contribuie la formarea caracterului vesel, atât de trebuincios în lupta acestei vieți. — Muzica își manifestă darul și puterea mai în toate direcțiile.

Prin ea, prin măsura ei cadențată și regulată se pre-

gătește și septimentul de ordine. Prin puterea ei de înveselire dă spor la muncă, ușurând greutatea care apasă umărul muncitorului. Priviți numai la lucrătorii de fierării : Ciocanul cade mai cu putere, mai cadențat. fruntea lui e înseninată, înfățișarea mai veselă, oboseala mai mică sub influența covârșitoare a cântecului său. În suferință, în des-nădejde, în rugăciune, muzica alină durerea obositoare, îți ridică pe nesimțite ochii spre ceruri, îți dă puterea de credință și speranță. Pe nesimțite te desbracă de haina grijiilor de mâine, de necazurile de ieri, îți doboară vălul negru al invidiei care-ți încrețește fruntea și-ți slăbește inima; ea este, aceea care te înobilează și te schimbă cu totul. Muzica, această dulce zeiță aici îți stoarce lacrimi cu plânsul ei tânguios. aici ți=le șterge și-ți înseninează fruntea. Ea îți toarnă în suflet balzam de bucurie. Această zeiță dă ajutor mamei să=și adoarmă copilășul, această divinitate care mângăie inima și deșteaptă și simțirea cea mai tocită, nu va avea oare darul de a ne servi și nouă în educația poporului românesc? E cu neputință. Punându=1 sub influența binefăcătoare a muzicii și făcând din Român un om de ordine, muncitor, harnic, vesel, cu fruntea senină, cu gândul la D=zeu, de sigur că da. Mai presus de toate, prin puterea educativă a muzicii putem cultiva sentimentul național, care e atât de trebuincios unui popor. Oare care Francez nu=și simte inima bătând cu putere și cu mândrie, totodată, când aude Marseillesa? Cărui Italian nu=i scilpesc ochii, nu i=se mișcă muschii feței și nu=și strânge pumnii, când aude marșul lui Garibaldi? Dar, care Român nu trebuie să=și ridice fruntea în sus și să privească în gând harta Daciei, când aude — Deșteaptă=te Române? Și care putere, mai mare decât muzica din fruntea regimentului, a aprins sentimentul național al Românilor, i=a orbit, i=a făcut până să=și lase nevastă, copii, tată, mamă și frați totul absolut, afară de țară și într'un »ura« asur=

zitor și măreț au putut să trăbată ploaie de gloanțe și să înfigă în parapete stindarul, sfărâmând puterea semilunei?

Însă, un lucru ne întristează când ne gândim că la un popor ca al nostru care are atâtea comori muzicale, cum sunt doina, cântece de haiducie ori de rășboiu, acestea au început să=se piardă din mijlocul poporului nostru care a stat în contact cu alte națiuni. Așa, că prin ținurile cari au fost subjugate, mai ales prin Maramureș, Crișana etc. n'auzi cântând »doina« ci numai niște »lălăeli ungurești«. Ți se umple sufletul de jale când auzi fetele la câmp cântând »Ciardașuri« ungurești. Numai auzi cântând curat românește decât pe bătrâni care=și cântă jalea din fluer sau frunză. Oare cine a fost prietenul Românului în timpul când fugia de furca barbarilor, decât cântecul în care=și vărsa toată suferința și codrul blăjin care=l asculta și=l mângăia cu fâșâitul frunzei lui?

Ca aceste comori să nu se piardă, ci să se învie iarăși, e datoria noastră a învățătorilor să învățăm pe copii doine ușoare sau alte cântece poporane, care au fost culese și puse pe note de către mai mulți muzicanți de ai noștri (Ciprian Porumbescu, T. Popovici, Vidu, Bena etc.) care și=au dat seama de însemnătatea lor.

Învățătorimea ar trebui să fie mai pătrunsă de însemnătatea cântecului și să nu=l socotiască ca un obiect de puțină importanță. Să nu=l lase în uitare acest izvor de mângăere și încurajare, când se știe că în vremurile acestea tulburi, doar doina este ceea ce poate ușura orice chin; cântecul românesc nefalsificat de streinisme, este cel ce ne va încuraja spre luptă spre binele societății. Să nu se uite niciodată că învățătorii au greua și nobila misiune, nu numai de a iniția pe copilași în ale scris=cititului etc. ci de a forma caractere.

Gh. M. Giurgiu.

HIGIENA ȘCOALELOR

Gardul împrejurul curților școlare.

255 școale au curți îngrădite, iar 116 nu au nici curte nici grădină. Iși poate oricine închipui, ce aspect poate da privirilor, un local de școală neîngrădit, cu o curte maidan, atunci când știm că, cel mai sărac și mai amărât gospodar din sat, face ce face și tot nu-și lasă curtea desgrădită și dacă nu are alte mijloace să o imprejmuească, îngrămădește peste oaltă măracini adunați din hotarul satului și își înfiripează gardul în jurul casei. În aceste comune școala este prea mult disprețuită și nebăgată în seamă. O astfel de școală face o impresie detestabilă pentru toată lumea care o vede. Pentru orice școală desgrădită, o datorie elementară de stat și națională cere să se pună sub cercetare disciplinară întreg comitetul școlar, cu toți cei ce au vreo răspundere oarecare în acea comună.

Personalul didactic.

În slujba învățământului din acest județ, în anul școlar 1929 — 30, au stat 624 de învățători și învățătoare de diferite grade, începând cu suplinitorii și terminând cu învățătorii înaintați de gr. I.

N'am întreprins cercetări mai amănunțite cu privire la naționalitatea și religia învățătorilor, deoarece numărul de vreo 34 de învățători minoritari din serviciul statului s'a menținut și în acest an, iar restul au fost toți români, iar religia nu are prea multă importanță.

Suma leilor tuturor învățătorilor de stat, lunar a fost de 4 milioane lei, așa încât statul a cheltuit anual, în acest an școlar, cu plata învățătorilor, vreo 48 milioane lei, socotindu-se între personalul didactic și conducătoarele dela grădinile de copii, plus un revizor școlar, 5 subrevizori, un secretar și 4 domnișoare de birou în cancelaria revizoratului.

În ce privește munca depusă de învățători în școală totul a mers în chip cât se poate de mulțumitor și dacă pe unele locuri ar fi mai rămas câte ceva de dorit, se datorește faptului că tinerii învățători, nu se stabilesc într'un post, să muncească continuativ, sistematic, căci numai așa se pot aștepta oarecari roade, — ci se mută mereu, din localitate în localitate, sperând să întâlnească condițiuni mai prielnice de traiu și oameni mai înțelegători.

Din statistică rezultă că, 455 învățători au absentat în cursul anului 4164 zile de școală. Numărul mare de absențe și al învățătorilor cari au absentat, se explică prin faptul că mulți învă-

țători sunt cu sănătatea șubrezită, așa vin de pe băncile școlii normale. Apoi alții ieșind în viață și lipsiți de orice experiență, sau din imprudență cad victima multor boale. Sunt apoi anumite regiuni ale județului, unde învățătorii nu găsesc să se aprovizioneze nici cu de-ale mâncării și trebuie să facă drumuri de zeci de kilometri, la un târg din apropiere, să se aprovizioneze pe câte o săptămână sau pe două.

În ce privește rezultatele obținute în școală, dăm mai jos notările făcute cu ocaziunea examenului de fine de an date de președinții examenelor. Astfel: 110 școli au dat rezultate foarte bune, 140 rezultate bune, 105 mulțumitoare, 4 slabe, 11 rele și 1 foarte rău.

Grădinile de copii în 1929-30.

Numărul grădinilor de copii în cursul anului acesta a fost de 34, dintre cari 8 urbane și 26 rurale. Dintre obligații din comunele cari au avut grădini de copii, în număr de 3021 (1079 b. 1217 f.) s'au înscris 2296 elevi (1079 b. 1217 f.) Au cercetat regulat 1834 elevi (898 b. 936 f.) Intre acești elevi, a fost un mare număr de minoritari, fiindcă aceștia nu au grădini de copii. (Sașii au o grădină de copii, la Orăștie.) Majoritatea acestora a învățat a vorbi românește, în cei doi ani cât a frecventat grădina de copii a statului. Numărul absențelor copiilor se poate vedea în tabloul alăturat. Amenzi au aplicat numai două conducătoare, una 5550 lei și a doua 160 lei.

Grădinile de copii au funcționat regulat, în tot timpul anului, ne fiind turburate de nici un neajuns. 15 grădini au local propriu, 15 local închiriat și 3 sunt în același local cu școala primară. 17 localuri sunt bune și corespunzătoare, 13 sunt rele și necorespunzătoare.

Întreținerea localurilor o fac comitetele școlare. 27 grădini de copii au, în total, bugetele la intrate și la eșite 706.000 lei. Restul nu au avut bugete sau au fost înglobate în bugetele școlilor primare.

Pământ sau alte imobile nu are nici o grădină. 5 grădini au și câte o mică bibliotecă cu câte 30 până la 70 volume. Materialul didactic, la 17 grădini este suficient și în stare bună, la 7

Absenții în zile				
motivate	nemotivate	Amendate	Suma de amendă	
			Lei	b.
3913	1921	778	5710	

este în stare mijlocie și la 5 este insuficient și în stare rea. Cursul este împrejmuită la 30 și la 4 nu este împrejmuită.

Personalul didactic se compunea din 36 conducătoare, dintre cari numai 24 cu diplomă, restul fiind cursiste și suplinitoare. Dintre conducătoare 18 au absentat, în cursul anului școlar, 368 zile, parte motivate și parte nemotivate.

Progresul realizat și constatat la examenul sau serbarea de fine de an, de către delegații revizoratului și de către publicul constător din părinți elevilor, pe grădini a fost următorul: 10 notate cu foarte bine, 12 cu bine, 8 cu mulțumitor, 4 cu slab.

Învățământul adulților și șezătorile școlare.

Cursurile de adulți și șezătorile școlare au stagnat, în acest an școlar, din pricină că ministerul nu le-a mai susținut. S'au făcut numai încercări sporadice, unde învățătorii au lucrat benevol, fără nici un fel de remunerație bănească. În unele părți societatea culturală «Astra» a susținut câteva cursuri pentru analfabeții adulți de orice vârstă și sex.

Învățământul ambulant s'a încercat și în acest an, în județul nostru, în care este reclamat acest fel de învățământ, din pricina lipsei localurilor de școală în cele mai multe sate. Șase învățători s'au angajat benevol și au fost încredințați să încerce acest greu apostolat. Ei au ținut cursuri în 14 comune și în 5 cătune. Ministerul Instrucțiunii, prin revizoratul școlar, a trimis școlarilor dela aceste școli ambulante, ceva daruri, constând din hăinuțe și rechizite școlare. Rezultatele date de acest învățământ ambulant n'au fost controlate de nimeni și deci nu s'a format nici o părere asupra lor.

Examenele de absolvire. Cel dintâi examen de absolvire cu 4 clase primare, cum era la început sistemul în vechiul regat, s'a făcut la sfârșitul anului școlar 1923—4, iar primul examen de absolvire cu 7 clase primare, conform legii din 1924 și potrivit art. 10 din lege și art. 99 din regulamentul de aplicare al legii învățământului primar, s'a ținut la sfârșitul anului școlar 1926—7, cu câte 40—50 școlari adunați pe centre.

Intr'un alt capitol mai târziu vom arăta și câți elevi s'au prezentat și au prestat an, de an acest examen. Numărul acestora însă este foarte mic față de așteptări și față de cheltuelile ce se fac în acest scop. Dăm însă aci un tablou asupra rezultatului acestui examen dela sfârșitul anului 1929—30 spre a se vedea

numărul celor reușiți și felul cum se fac aceste examene. Trebuie să afirmăm aici că rezultatele acestor examene în multe părți au fost sub așteptări prin faptul că s'au prezentat elevi puțini. Cu toate aceste numărul «căzuților» este disparent fiindcă printre învățători s'a creat mentalitatea că dacă odată a ajuns un elev, ori cum a ajuns la acest examen, el trebuie trecut prin forța împrejurărilor și spre a nu descuraja pe alții, căci țărani și așa nu țin la acest examen. Prestigiul și nivelul acestui examen, însă, totuși trebuie ridicat cu orice preț!

Ca să dăm o icoană de felul cum au decurs aceste examene de absolvire, după VII clase primare, în anul 1930, este îndeajuns, credem, să arătăm ce fel de lucrări în scris s'au dat și cum au fost alcătuite comisiile de examinare. În aceste comisii intrau toți învățătorii cari prezentau elevi la examen și erau prezidate de câte un delegat al revizoratului școlar. Iată ce teme s'au dat pentru scris, la limba română: Grâul (descriere). Cerere către directorul școlai, Dictare, Cultura cartofului, Pădurea (descriere). Îngrijirea animalelor, *România* (descriere geografică). Bogățiile României, Poveste, *Industria României*, Păstrarea legumelor și a poamelor, Dictare, Desvelirea monumentului Regelui Ferdinand (la Orăștie). «Nașterea poporului român și creștinarea lui», Cultura pomilor, etc.

Părerea noastră este că subiecte prea vagi ar trebui evitate pe viitor.

La aritmetică, s'au dat combinații de aflarea suprafeții poligoanelor și calcularea prețului metrilor patrați aflați. Combinații cu aflare de volum, regula asociației, procent, dobândă etc. Toate temele bune, pedagogice, unele însă prea ușoare.

Examinarea orală din toate obiectele, întreg materialul ultimelor 3 clase supraprimare.

Dăm mai jos un tablou arătând numărul centrelor de examinare din primăvara anului 1930, după cele 17 procese verbale aflate în arhiva revizoratului.¹⁾ Din acest tablou reese că s'au prezentat la acest examen 204 elevi din cari au trecut 202 și au căzut numai 2, deci abia 1 procent, ceea ce denotă că examenul e cât se poate de indulgent cu cei slabi, ceea ce n'ar fi cazul dacă s'ar îmbulzi mai mulți școlari la acest examen.

1) Nu știm dacă au mai fost și alte centre de examinare afară de cele arătate în tablou, fiindcă alte procese verbale nu se mai găsesc în arhiva revizoratului școlar Deva.

Îată și tabloul de care am vorbit mai sus :

No. curent	Anul	Centrul de examinare	Prezenți		Au reușit cu			Căzuți cu nota rău
			b.	f.	fb.	bine	mediocru	
1	1930	Hărău—Bârsău	6	4	1	8	1	—
2	"	Geoagiu	4	1	1	4	—	—
3	"	Vulcan	20	9	2	22	5	—
4	"	Pui	4	2	2	4	—	—
5	"	Castău	9	6	—	10	5	—
6	"	Buceș	7	—	1	6	—	—
7	"	Hațeg	5	7	9	3	—	—
8	"	Sarmisegetuza	9	7	7	9	—	—
9	"	Băița	2	2	2	2	—	—
10	"	Crișeni	8	5	6	7	—	—
11	"	Răcăștie	4	5	—	8	1	—
12	"	Petroșeni	13	8	11	7	1	2
13	"	Orăștie	7	12	10	9	—	—
14	"	Brad	9	7	11	5	—	—
15	"	Ghelar	4	1	2	3	—	—
16	"	Vaidei	4	2	1	4	1	—
17	"	Simerla	6	5	1	10	—	—
Total			121	83	67	121	14	2

Diferite constatări.

Din cele expuse până aci ca și din tablourile de mai jos, se vede tot aparatul ce stă în slujba educației și instrucțiunii publice infantile, din acest județ, în școlile primare și în grădinițele de copii, la sfârșitul anului școlar 1929—30. Din prezentarea acestor date putem desprinde totodată anumite observațiuni mai bătătoare la ochi.

În primul rând, numărul extraordinar de mare al celor ce și azi rămân pe dinafară de școală, meniți să îngroașe rândul analfabeților. Numărul mare al celor ce rămân dela școală, în cursul anului, din lipsă de haine și alimente, din lipsa de părinți și de susținători ca și din cauze de boale și altele. Poporul nu iubește școala și nu-i vede nici decum rostul, decât doar parțial și printr'o prismă false intereselor lui.

În al doilea rând întreținerea materială a școlii este sub toată critica. Cifrele arătate aci sunt zdrobitoare și condamnă definitiv atât sistemul de întreținere de până acum, cât mai cu seamă, activitatea, sau mai bine zis, lipsa de activitate a comitetelor școlare comunale, cari departe de a mai mări fondurile comitetelor și sumele ce bruma primesc dela comună, le administrează cât se poate de prost și activitatea negativă a acestor comitete este cea mai mare plagă pe capul școalelor atât la orașe cât și la sate.

Controlul gestiunilor comitetelor este absolut inexistent. În general sistemul de întreținere materială a școlii de până acum a dat, în întreagă țară, așa un greș, încât nu este mirare că școala satului a ajuns într'un hal așa de mare, iar învățătorii, asemeni călătorilor, cari așezați la popas pe un loc nepotrivit, pornesc în căutarea altuia mai prielnic, sunt în căutarea unui alt sistem mai fericit, pentru întreținerea materială a școlii.

Școalele nu au materialul necesar spre a putea lucra mai activ și mai intuitiv.

Intr'un județ agrar, ca aceasta, școalele sunt lipsite cu desăvârșire de câmpurile de experiență și de fermele necesare învățământului cu elevii cursului complimentar!

Obligativitatea este încă o ficțiune și numărul absențelor și a celor ce absentează este prea mare.

Gestiunile comitetelor în multe locuri lasă de dorit.

Administrația și controlul învățământului ca și sistemul de salarizare al învățătorilor defectuos.

Toate organele de control, înafară de mici și rare, excepțiuni laudabile, au inspectat numai centrele mari și localitățile unde se poate comunica mai ușor și mai confortabil, pe când comunele mici și mărginașe n'au văzut organe de control.

În altă ordine de idei, privind istoria sumară a învățământului primar din acest județ, — istoric, ce se desprinde din datele culese și publicate aci, — se vede clar, cum atât statul maghiar cât și statul român au luptat din răspuțeri pentru înmulțirea și întărirea școalelor de stat. Numărul acestor școale de stat îl găsim la 1873, 4 și apoi acest număr crește tot mereu până la maximum de 79 sub regimul unguresc, până la 1914. Asemenea a crescut și numărul școalelor comunale, cari la început erau școale grănițerești și mai târziu au fost maghiarizate. Maximum de școale comunale îl găsim în 1914, în număr de 80. În România Mare, numărul școalelor de stat crește dela 135 (probabil că în acest

număr se cuprind și cele comunale, fiindcă dela 1919, încoace, nu se mai face nicăiri vreo amintire despre școalele comunale) la 316 în 1923, apoi la peste 400 în 1925, când numărul școalelor de stat ajunsese maximul în acest județ. Azi tot școala primară de stat primează ca număr, dar nu și ca organizare și înzestrare, în privința înzestrării, mai ales, am văzut ce trist grăesc cifrele. Semnificația lor va fi o muștrare continuă pentru toți cei cu răspundere, până ce nu vom organiza mai bine și nu vom înzestra cum trebuie școalele de stat, pentru că numai având, ele, aparatul strict necesar, își vor putea împlini misiunea lor. Școalele confesionale, care au luat ființă înainte și după anii revoluției din 48-9 și mai cu seamă după 1868, le găsim în număr de vreo 69 pe la anul 1873, iar numărul cel mai mare îl găsim la anul 1906 (259, școale, dintre cari 232 românești). Dela acest an numărul școalelor confesionale românești scade așa că la anul 1914 nu mai găsim decât 126 (98 ort. și 28 gr. cat.) În anii de după unire găsim ceva mai multe, iar la 1922 statificându-se, școalele confesionale românești încetează cu totul de a mai exista. Confesionale mai rămân doar ale minoritarilor. 37 școale dintre cari 30 cu limba de predare maghiară și 7 cu limba de predare germană. Dar și numărul acestora urcat brusc după unire, scade la 1930 cu 2. (În viitor numărul acestora va mai scădea încă, mai ales la sate, unde nu au elevi îndeajuns. Astfel s'a întâmplat în comuna Râubărbat și astfel se va întâmpla și în alte comune, unde numărul lor este prea mic pentru a susține pentru ei o școală.)

Dăm mai jos tablourile comparative, privitoare la numărul școalelor de tot felul, cari au stat în slujba învățământului din acest județ, în cursul vremurilor.

Tablou¹⁾ de numărul școalelor confesionale și particulare, comunale și de stat în comparație.

Aruncând o privire fugară pe aceste tablouri vedem imediat curba creșterii numărului școalelor de stat, proporțional cu scăderea numărului școalelor confesionale. Învățământul confesional a fost restrâns încetul cu încetul, pânăce învățătorimea adânc nemulțumită, după război, prin anii 1921-22 i-a dat lovitura de grație, trecându-l numai în istorie.

Anul	Școli confes. partic.	Școli comun.	Școli de stat
1873	69	18	4
1906	259	18	55
1908	244	18	67
1911	142	47	77
1914	140	94	79
1919	169	—	135
1923	37	—	316
1925	37	—	400
1930	35	—	376

T A B L O U²⁾

despre numărul școalelor **confesionale** și **comunale** la anumite epoce.

Anul	Școli românești confesionale		Școli ungurești confesionale			Școli germane conf. Ev. C. H.	Școli comunale și grănițerești cu limba de pred. maghiar rom.		Totalul general	Altfel de școli
	ort.	gr. cat.	r. cat.	ref.	unit.					
1906	222	30	2	2	—	3	16	2	282	5 societare
1908	202	30	2	2	—	3	16	2	262	5 societare
1911	99	29	2	2	—	5	14	33	189	5 societare
1914	98	28	2	4	—	4	14	80	234	1 șc. d., 3 s.
1919	105	24	14	14	2	7	—	—	169	3 societare
1922	105	29	14	14	2	7	—	—	174	3 „
1923	—	—	14	14	2	7	—	—	40	3 „
1926	—	—	14	14	2	7	—	—	40	3 „
1930	—	—	14	14	1	6	—	—	35	—

Școalele minoritare din județul Hunedoara în anul școlar 1929—30.

Invățământul minoritar din județul Hunedoara este servit de 14 școli romano-catolice, dintre cari una de băeți, una de fete și 12 mixte. Ele se găsesc în următoarele comune: Baia de Criș, Băița, Cristur, Deva, Hațeg, Hunedoara=centru, Hunedoara=colonie, Ilia, Lupeni, Orăștie, Petroșeni pt. băeți, Petroșeni pt. fete, Strieu=Sângeorgiu și Săcărâmb.

Școale reformate găsim 15 și anume la: Deva, Geoagiu, Hășdat, Hărău, Hațeg, Jeleđinți, Lupeni, Orăștie, Hunedoara, Petroșeni, Peștișul=mare, Răcăștie, Sta Maria=Orlea, Rapoltul=mare, Turdaș. Atât cele rom. cat. cât și cele reformate sunt cu limba de predare maghiară și sunt susținute din fondurile bisericesti și de credincioși prin cotizații lunare și prin o taxă de înscriere pe care o plătește fiecare elev la începutul anului școlar.

Școalele luterane sunt ale Sașilor, limba de predare fiind cea germană. Astfel de școale găsim la: Aurel Vlaicu, Batiz, Orăștie, Petroșeni, Romos și o grădina de copii la Orăștie.

În decursul celor 10 ani dela unire, au încetat de a mai funcționa, din cauza lipsei de elevi, școalele reformate dela *Clopotiva*, *Răubărbat* și *Peșteana*.

Școala reformată din *Sta Maria Orlea*, abia are 14 elevi și este susținută de contele Kendeffy pe moșia sa proprie.

1. 2. Datele acestea sunt culese din broșura citată a d-lui *O. Ghibu*, din *Hunyadmegyei Almanach, Dénes Carol, alispáni jelentés — 1914, Csulay L. Monografia — Rusiecki* și arhiva revizoratului școlar Deva.

EDUCAȚIA PENTRU COMBATEREA MINCIUNII

In minciună zace numai răutate, prin ea niciodată nu s'a ridicat ceva, ei chiar din contră s'a dărâmat. Minciuna aduce neîncredere reciprocă, slăbește legăturile vieții, colective, cele mai grave cazuri de minciună isvorând din o slabă funcționare a simpatiei și a simțului de adevăr și dreptate. Minciuna este aceia, care destramă o societate ducând-o la anarhie și haos. Minciuna duce la corupție. — De aceia este de datoria atât a educatorilor aparținători familiei cât și a celor ce aparțin școlii, de a face tot ce se poate spre a feri copiii de răul obiceiului al minciunii. In primul rând se cere ca întrucât se poate, copilul să fie ferit de orice influență care ar putea să desvolte predispoziția lui spre minciună. Cât se poate, să fie înlăturate prilejurile ce l'ar îndemna la minciună. Copilul învățat de cele mai multe ori să mintă pe stradă, căci acolo, chiar nefiind mincinos, venind în contact cu mincinoși, el devine mincinos. Când se observă că mediul social nu este prielnic sincerității, el trebuie evitat. Trebuie evitat contactul cu cei nesinceri și fățarnici. Educatorul trebuie să caute a încuraja numai adevărul, sinceritatea. Nu trebuie să i se admită copilului nici o minciună fie ea cât de nevinovată, căci o minciună atrage după sine alte zee. Intotdeauna educatorul trebuie să caute motivul care duce pe cutare sau cutare copil la minciună, ca apoi cunoscând motivul să știe cum s'o secuiască. Numai atunci se poate vindeca răul când i se cunoaște bine cauza. Ori pentru aceasta se cere o cât mai amănunțită cunoaștere a individualității copilului, adică cunoașterea însușirilor copilului atât a celor naturale — ereditare cât și a celor dobândite.

Este adevărat că în practică este foarte greu, ba uneori chiar imposibil de a distinge însușirile înăscute de cele dobândite, totuși cunoscând mai deaproape viața familiară a copilului, și observând ce influențe se exercită asupra lui, se va putea face o oarecare distincție cu cât o însușire dobândită mediul o întărește și o ajută spre desvoltare cât mai complexă și mai bine pronunțată.

Unii copii trăseseră fenomenele psihice pe plan real, raportându-le la o situație reală momentană predominând mai ales

aspectul afectiv, iar alții trăesc fenomenele psihice pe plan imaginar, raportându-le la conținutul de experiențe câștigate pe care le au, predominând aspectul cognitiv, intelectual, așa încât ei se gândesc și la urmările momentane.

Cunoscând cât se poate mai bine pe copil din punct de vedere psihofizic vom ști căreia din aceste două categorii aparține, știind astfel cum să procedăm în educația ce i-o dăm. Vom ști ce trebuie să dezvoltăm la el, sau să anihilăm spre a ajunge la ael tot armonic, ce noi numim caracter moral și sub imboldul căruia va ști să aibă o conduită demnă în viață. Cunoscând cât mai amplu individualitatea unui copil, vom ști și vom putea cu mult mai repede și ușor să-l influențăm în așa fel încât această individualitate să se desvolte într'un caracter moral cât mai desăvârșit.

În cazul minciunii va trebui ca formând caracterul moral să cultivăm în cel mai înalt grad simțul adevărului și al dreptății. La etatea prea tânără nu putem să facem pe copil să înțeleagă noțiunea de adevăr și de dreptate ci numai mai târziu treptat cu dezvoltarea inteligenței. De aceia trebuie să-l ferim de exemple de minciună și mai ales să nu-i dăm noi altfel de exemple. Să-l obicinuim pe copil să se închine în fața lui „nu”, dar nu să-l facem să renunțe la ceva, prin minciună. Să-l obicinuim ca atunci când îi spunem: „un copil mic nu are voie să . . .”, asta nu-i pentru copii mici . . .”, el să știe să se supună și să se mulțumească cu atât. Există o anecdotă elasică a copilului care nu cunoaște pe acest „nu”. — „Un prieten găsește într'o zi toată casa zăpăcită, copilul și-a băgat în cap că vrea luna din cer. Se trânteste pe jos, plânge, leșină. Rugăminți, implorări, raționamente, nimica nu folosește. Ce-i de făcut? Atunci intervine prietenul calm: — Vrei luna? Hai cu mine, draguță, că ți-o dau. În spatele casei începe un ideal, iar în vârful lui strălucește astrul râvnit. Prietenul pornește cu copilul de mână. După o jumătate de oră, copilul obosește apoi începe să gâfăie, dar prietenul urcă mereu. După o oră copilul cade istovit¹⁾ . . .

Noțiunea de adevăr începe la copil abia când știe judeca. Această noțiune este mai complicată decât altele și de aceia nu poate fi pricepută, decât prin lenta dezvoltare a spiritului omenesc. Un profesor de filozofie francez, a spus chiar, odată :

¹⁾ Din un articol de ziar de El. Mănescu.

„Respectul de adevăr este virtutea omenirii adulte. Pe măsură ce ea capătă conștiință de sine însăși, sinceritatea ia în ochii noștri o importanță crescândă”.

Prin urmare, educând copilul să căutăm să-i dezvoltăm judecata, luminând inteligența asupra idealurilor vieții omenești, să facem ca să se exercite voința asupra emoțiilor și instințelor, formând astfel o judecată morală și o voință, care să stăpânească și să călăuzească tineretul către moralitate. Odată ajuns acest scop putem fi siguri că acela căruia i-am făcut această educație, va ști să distingă adevărul de neadevăr, și va iubi sinceritatea respingând întotdeauna cu tărie îmboldul spre minciună.

Însă până a ajunge să înțeleagă copilul noțiunea de adevăr, să nu uităm că putem să-l abatem de la minciună tocmai prin exemplul nostru. Copilul dispunând într'un grad mare de obiceiul imitației, influența exemplului va fi covârșitoare asupra lui. Copilul este mai atras spre ceiace vede și obsearvă el, decât spre ceiace i se impune. Iată ce spune în acest sens, într'un mod foarte plastic și bineprins, marele sociolog Gabriel Tarde: „Nu trebuie să uităm această observație atât de simplă că în viața socială intrăm din cea mai fragedă vârstă. Copilul, care se întoarce spre aproapele lui ca floarea spre soare, suferă mai mult atracția decât constrângerea mediului său familiar. Și toată viața, va vorbi așa, cu sete, pildele ce i se vor da”. Astfel fiind, trebuie căutat a evita întâlnirea copilului cu exemple rele, iar în cazul minciunii să evităm de a vorbi și de a face lucruri ce se pot dovedi, dacă nu imediat dar mai târziu, ca minciunii.

Să i se dea copilului întotdeauna cât mai pătrunzătoare exemple de sinceritate și iubire de adevăr. Intre părinți trebuie să domnească adevărul, căci spiritul de observație al copilului pătrunde acest fapt și prin imitare va obicinui și el acelaș lucru. Copilul trebuie convins contra faptelor rele prin adunarea și prezentarea de exemple cât mai convingătoare. Prin exemple se va arăta cauza și urmarea minciunii. Copilul trebuie să se bucure din partea părinților și educatorilor de suaraveghere în toate manifestările lui, însă supraveghere care să nu fie observată de el, spre a se manifesta în voie, indicându-ne astfel cum va trebui să-l educăm.

Nu vom da auză la minciună când vom controla activi-

tatea copilului și-l vom deprinde cu ativitate ordonată, folosindu=și orice clipă cu lucruri utile, iar clipele de joc, cu jocuri frumoase și educative. Lectura copilului trebuie să fie de asemeni o preocupare deosebită a educatorilor cari, trebuie să=dea hrana sufletească prin cărți cât mai potrivit alese, în raport eu vârsta și faculțăile spirituale ale copilului.

Cel mai de seamă motiv ce duce pe copii la minciună, intenționată, este frica, teama. Frica de pedeapsă, de ceartă și de alte atitudini brutale. Intr'adevăr, copilul pentru orice greșală este pedepsit cu foarte multă stricteță de către părinți, dascăli, educatori etc. Această stricteță constrânge pe copil foarte des la minciună. Copilul observând că foarte adesea scapă prin minciună, se va folosi cât mai mult de această binefacere momentană a minciunii. — Sunt apoi părinți și educatori cari au o prea mare grijă față de copii, în așa fel însă, că ei își manifestă această grijă prin o mulțime de reguli. Cu acest fel de a educa prin așa asiduă îngrijire, se ațâță însă foarte mult ambiția fiecărui copil, încât aceștia caută să calce cât mai des regulile și mințesc. De aceea am spus mai înainte că supravegherea și educarea copilului, nu trebuie făcută în așa fel încât el să observe atât de mult aceasta. Nu trebuie create sumedenie de reguli pentru viața lui, ci trebuie procedat întotdeauna în mod bineechibzuit, conform necesităților momentului și după felul cum s'a manifestat copilul. Trebuie să se tindă a ajunge cât mai mult la acel „self gouvernement”, adică auto=conducere a copilului, care sub ohlăduirea noastră întărește prin cât mai multe experiențe caracterul moral și desvoltă spiritul de inițiativă și responsabilitate. Copilul trebuie să ajungă să vadă el ce este bine și ce este rău, și să știe să cumpănească faptele știind că este răspunzător atât față de el însuși cât și față de alții, despre faptele pornite din inițiativa lui.

În ce privește frica copilului de pedeapsă, ceartă, etc., din partea părinților și educatorilor, vom accentua următoarele. Atitudinea față de copii trebuie să fie cât mai binevoitoare, pregătind atmosfera favorabilă deschiderii inimelor și afirmării adevărului. Prin blândeță și răbdare, să facem să dispară timiditatea, frica însuflând copiilor curajul de a spune adevărul, chiar atunci când spunerea lui, l-ar pune în situații neplăcute, atrăgând după sine neajunsuri și suferințe. Trebuie desvoltată la copii energia morală și curajul. „A lupta contra

minciunii este a lupta în contra lașității, care micșorează și degradează pe om".²⁾

Dascălul, trebuie ca întotdeauna să manifeste o atitudine deschisă. Trebuie să se manifeste întotdeauna ca o personalitate, ceiace de altfel lui i-se și cere ca să fie, nelăsând atât din atitudinea lui cât și din pregătirea și predarea lecțiilor sale, nici măcar să transpire vreo urmă de neadevăr, de ne-sinceritate. Să evidențieze întotdeauna marea valoare a adevărului pe care să-l urmărească în toate lecțiunile sale și să-l afirme întotdeauna cu toată convingerea și toată sinceritatea servind astfel ca exemplu viu pentru cultivarea simțului adevărului la elevii săi. — „Un exercițiu pentru exercitarea veracității în școală, ar fi să se pună elevii să facă singuri clasificarea colegilor clasei, după meritul lor relativ, la diferitele aptitudini sau însușiri morale, intelectuale, artistice. A spune în asemenea cazuri adevărul e în acelaș timp operă de dreptate”.³⁾ — „Spre a preveni anumite conflicte grave, cari în viața școlară, fie și din motive generoase, ar putea stirbi și adevărul, este de lipsă să se facem obiect de discuții, judecata morală a școlarilor. Am conversat cu școlarii mai răsăriți de exemplu despre — arta de a nu minți — cu scopul de a utiliza în favoarea adevărului puterea de invenție a copiilor, pusă cu atâta dibăcie în serviciul minciunii. Ei trebuiau să afle căi nouă de a spune adevărul în situații greșe, fără a vătăma, fără nici un folos alte datorințe și considerațiuni.

Ar fi foarte folositor să desbatem mai deseori în școală problema mărturisirii adevărului din punctul de vedere al gimnasticii voinții, al potențării energiei și al curajului. În tineretul atât de sensibil pentru așa ceva, pe aceste cale s'ar forma o părere generală luminată, care ar ști să prăznuiască cu o manifestație de adevărată bărbăție nu numai saltul cu capul în jos la scaldă, ci și recunoașterea vitejească a propriilor greșeli și neghiobii. Astfel ar fi stârpită și minciuna ca o anumită specie de lașitate și pișieherie.

Astfel de clarificări liniștite între învățător și elevii săi sunt de mare folos, nu numai pentru întărirea simțului de dreptate, ci și pentru statornicirea relațiilor de încredere între ei. Este cu mult mai bine a ajuta copiii să fie morali, a le

^{2) 3)} G. Găvănescu — Ped. generală.

descoperi căile cele drepte, ori a-i pune pe ei înșiși să le afle, decât a predica morală în mod teoretic".⁴⁾

Pentru cunoașterea cât mai temeinică a individualității elevilor săi, se cere dascălului, să stea în raporturi cât mai bune cu familiile lor, căci numai cunoscând viața lor familială, situația lor socială și manifestările lor în familie, numai așa va ști cum să secuiască cât mai bine însușirile rele ale copilului. Copilul proletar se bucură de foarte puțină îngrijire și provocarea sa rele este cu mult mai mare, decât la copiii familiilor intelectuale și a celor bogate, care de obicei sunt mai mult sub paza părinților și a educatorilor.

Astfel dascălul va putea servi cu prețioase îndemnuri și sfaturi relativ la creșterea și educarea copiilor. Pentru familie sfaturile dascălului, nu pot fi decât de o foarte mare importanță în ce privește educația copiilor. Mergând astfel mână în mână, familia și școala, formarea caracterului moral atât de necesar omului, este cu mult mai asigurată. Pedagogia actuală se ocupă foarte mult cu formarea caracterului moral al copiilor de azi și oamenilor de mâine. Aceasta trebuie să fie o preocupare de seamă și a familiei. Spre a nu proceda familia într'un fel, iar școala în alt fel, sunt țări unde s'au format societăți mixte a părinților cu dascăli, urmărind acelaș scop: formarea caracterului moral al copiilor. Astfel sunt: în Franța „Asociation écolier des père de famille”; în Anglia — „Parent's National Educational Union”; iar în Germania „Elternabende”.

Din colaborarea familiei și școlii, educația nu poate decât câștiga și în special cultura simțului adevărului, — când ambii acești factori vor respecta adevărul întotdeauna, neinfecțând atmosfera din jurul copilului cu nesinceritate și minciună convențională, atât de răspândită astăzi, — va înainta cu în-doit rezultat.

Un pas înainte în formarea caracterului moral, va fi atunci când copiii vor fi obicinuiți ea, adevărul și dreptatea să le fie legea și călăuză în viață”.

Cornel Sântimbreanu
licențiat în filozofie.

Vreți să cunoașteți progresul unei țări?! Numărați câte biblioteci are!

Carmen Sylva.

⁴⁾ V. Stan — Minciuna în școală — Vatra școlară.

O ȘCOALĂ CARE SE IMPUNE

CUM VEDE D. PROF. RĂDULESCU MOTRU
ORGANIZAREA ȘCOALEI.

Ca să nu mai asistăm la spectacole ca cel ce ni-l prezintă societatea modernă, ar trebui ca organizația școlară să plece dela studiul realităților sociale și deci de la o stare de fapt.

Care-i scopul școlii? Evident, școala este o instituție de stat, și scopul școlii e imprimat de stat. Care-i cadrul statului care dă scop școlii? Căci nu putem ignora structura statului nostru, când e vorba să stabilim o organizație școlară, menită a ne pregăti pentru viitor. Statul nostru ca orișice stat, nu poate să facă salturi hazardante, ci să continue felul lui de viață îmbunătățindu-și-l. În statul nostru există clase sociale. Acestea nu le putem nega existența oricât a avut loc primenirea socială, n'a atins întru nimic existența claselor sociale. La noi există clasa țărănească. E o realitate de sute de ani, pe care se pare că de=abea acum au descoperit=o conducătorii noștri. Existența claselor sociale le dă drepturi în ce privește organizarea școlară? Desigur. Ele fiind structura vieții sociale, a căror realitate nu o poate contesta nimeni — au dreptul ca, în ce privește linia de devenire, să pretindă o îmbunătățire a lor și o armonie cu alte clase.

Și istoric se dovedește această îndârjită persistență a claselor sociale. Istoria Romanilor se începe prin lupta între clase. Revoluția franceză se face pe acelaș motiv.

O ȘCOALĂ CARE SE IMPUNE.

Revoluționarii francezi aveau credința că unele clase se bucură de anumite privilegii și aveau o liberare a individului de clasele sociale. Inșă individualismul revoluției franceze este un ideal care nu s'a atins nici odată. Dovadă e, că azi constatăm realitatea lor. — Idealul, că ar fi bine să nu avem clase sociale e o utopie — Când se înfiripă burghezia, se credea că viitorul omenirii nu poate să stea decât în sporul de producție. Producând clasele sociale se vor îmbogăți. Viitorul, era, ca toți să devină producători. Fericirea devine din producție. Această iluzie, azi n'o mai putem avea. Azi putem produce mult să fim săraci. Exemplele, mai ales acum, nu lipsesc. Mari industriași, cari au sărăcit. În America grâul n'are preț, iar proprietarii de imobile, le=ar da bucuros pe prețuri derizorii, numai să plătească datoria la stat. — Falimentul de azi e venit din iluzia ce ne=a stăpânit până acum.

O producție continuă și intensă, depășește puterea de cumpărare. — Astăzi țările și-au limitat cantitatea de cumpărare. Au închis granițele, iar industriile mor. — Astăzi se dovedește că cei ce au fost săraci, trăesc mai bine. *Nu în tendența de a ajunge la o anumită stare, ei în păstrarea celor ce am avut, aduce fericirea.*

Dar oare, conflictul dintre clase, așa cum îl vedea Marx, nu se poate schimba în armonie.

Nu ne putem închipui ca ideal armonizarea claselor sociale? Aruncând o privire în restul lumii biologice, vedem că animalul de orice speță — e născut pentru un anumit mediu de viață.

Nu există animal fericit și nefericit. Fiecare se simte legat de mediul său, iar o transpunere, ar atrage grave modificări organice. Tot așa și cu clasele sociale. Nu trebuie să existe și nici nu există clase fericite și nefericite. Creația nu rezultă decât din diferențierea claselor sociale.

Așadar organizația școlară trebuie s'o potrivim pe organizarea de clase. Cum e organizată școala noastră? Numai în vederea claselor nu-i organizată. Acum se vorbește de o nouă organizare care să corespundă clasei țărănești, dar este o așa mare teamă de reforme radicale încât reforma se va face numai pe jumătate.

Școala noastră consideră pe țăran ca pe un nefericit. Și școala crede de datoria sa să-l scoată din cadrul clasei sale ca să-l facă altceva: comerciant, industriaș, meseriaș. Aceasta-i scopul școlii. Întri în școala primară. Toată pregătirea e cea care să-l facă să evadeze din satul său. Nimic care să-l facă legat de satul lui. Îi deschide drumul spre școli secundare. Școala este făcută numai pentru cei câțiva cari trec pragul șc. primare, cari formează mai apoi cluburile politice. Restul prea puțin interesează școala primară.

Se ridică o obiecțiune: Cum se poate ca să închizi drumul copilului de țăran și să nu-i dai posibilitatea să treacă spre alte situații? Trebuie să mărturisesc că aici e punctul nevralgic, din care demagogii și-au făcut un scaun. Dar cine oprește un copil să nu se ducă unde vrea?

Trebuie să accentuăm mai ales asupra consecințelor cari urmează din astfel de organizare. Astfel și metodele pedagogice, sau cu'n cuvânt pedagogia în genere a fost falsificată. S'au introdus în programa studii pe ore, pe obiecte: de la 8—9 o materie de la 9—10 alte, etc. Ai făcut o cantitate oarecare de materii, și 4

ani, poți trece în cl. I. a învățământului secundar. Și în liceu tot așa. Numai după ce ai făcut liceul poți trece în Universitate. Dar care pedagog a dovedit că învățând obiectele pe bucățele le posezi mai bine decât învățându-le într'un semestru de pildă? Unui copil care învață singur fără a trece prin școală, care pedagog i-ar spune că-i pregătit. Te văd că la medicină ai aptitudini, că la matematici ești versat, dar dacă în certificat nu-i scris că ai parcurs toate treptele, nu ai nici un drept, oricât de pregătit ai fi. În Politehnica din Zürich, ești primit numai pe bază de examen, nu pe cea de certificate, care=s inutile. Organizarea școlară la noi nu permite acest lucru. Aici e demagogia. Nu vrem ca un copil de țaran să fie oprit, ci ajutat. Dar cine-l oprește? Nu-i mai greu să urmeze an de an, decât să se prezinte să facă examenele necesare aprecierii priceperii lui? Dacă știe carte de ce să-i ceri filiera școlară. Prezintă garanția pregătirii sistematice? Indoelnic. Dacă țaranii ar avea conștiința aceasta, trebuie să ceară o organizație școlară alta decât cea de până acum.

Fiecare clasă socială trebuie să aibă școala potrivită ei. Nu mă preocupă în primul rând circulația valorilor ci principiul, ca școala să dea rezultate pentru clasa respectivă.

Nimeni nu împedică ca cine poate să meargă cât de sus. Însă școala să nu fie pentru 2—3 din categoria asta, ci scopul ei să fie îndreptat spre cei mulți cari rămân numai cu școala lor și pentru ei să fie școală. — Clasa socială trebuie să aibă o șc. completă potrivită mediului în care societatea se dezvoltă — un program mic care să dea legiuitorului iluzia că clasele sociale cântă unison acelaș lucru. Nu. Ci, fiecare școlar are să se bazeze pe existența reală a clasei sociale.

Insistăm pentru clasa țărănească căci e cea mai nedreptățită. Un copil trebuie să continue deprinderile lui, ca să-i facă mai rodnică producția.

Cea mai greșită metodă este cea care este astăzi, de a-i da individual convingeri, fără a vedea utilitatea. Producția trebuie să se urmărească prin sisteme de cooperare colective. Tendința de până acum, de-a urmări dezvoltarea câtorva individualități, trebuie să înceteze și să fie înlocuită cu adâncirea spiritului de cooperare. E posibil ridicarea satului, prin ridicarea câtorva țărani? Nu-i mai posibil o muncă colectivă care să-i dea an cu an cunoștinți utile cari să-l ajute?

Aceste idei au fost întrevăzute fragmentar înainte de războiu,

de câțiva oameni de stat. Dar din interese demagogice nu s'a realizat nimic. «Lasă, că țăranul se ridică și singur».

Și s'au ridicat. Azi e o raritate să vorbești cu un intelectual de sat în limba satului, ci vorbește păsărește, de nici el nu înțelege. Asta i-a dat școala defectos: frânturi de cunoștințe teoretice, și ideea silnică de a trăi ca țărani s'au în mijlocul țăranilor. Numai Simion Mehedinți a avut curajul de-a spune și a face școli țărănești. Dar cine a urmat după el, a tăiat tot spunând: «binele nu-l vrem de la dușmani». O soluție mijlocie nu e binevenită. Căci noua reformă, menține școala cum a fost mai adăogându-se ceva: Să dăm o mai mare intensitate propagandei culturale. Apoi cultură regională.

În străinătate se face cultură la sate, dar se înțălege un nismul care se adăogă peste școala de clasă, ceea ce constituie un lux. Și la noi putem să avem așa ceva, dar în al doilea rând. Întâi să se organizeze școala potrivit fiecărei clase sociale, apoi cultura, de care azi se face caz. E o curată nebulie evadarea din clasa din care faci parte. Un țăran care e gospodar trăește mai bine decât un doctor fără clientelă. Viața nu este făcută ca omul să producă. Ci de-a se bucura de viață în mijlocul clasei sale. Nu producția și apoi comerț și îmbogățirea, ci o producție superioară colectiv, care să-ți creeze mulțumirea în clasa ta, și care să nu fie motiv de discordie cu celelalte clase. Fiecare clasă socială are o cultură a ei proprie, în care nu poți intra și de care nu te poți lăsa. Fiecare trăiește în marginile clasei sale. Statul să-și restrângă și vroda cheltuelile ca să nu facă din țăran, rob — ci o valoare socială — să-i facă școala sa.

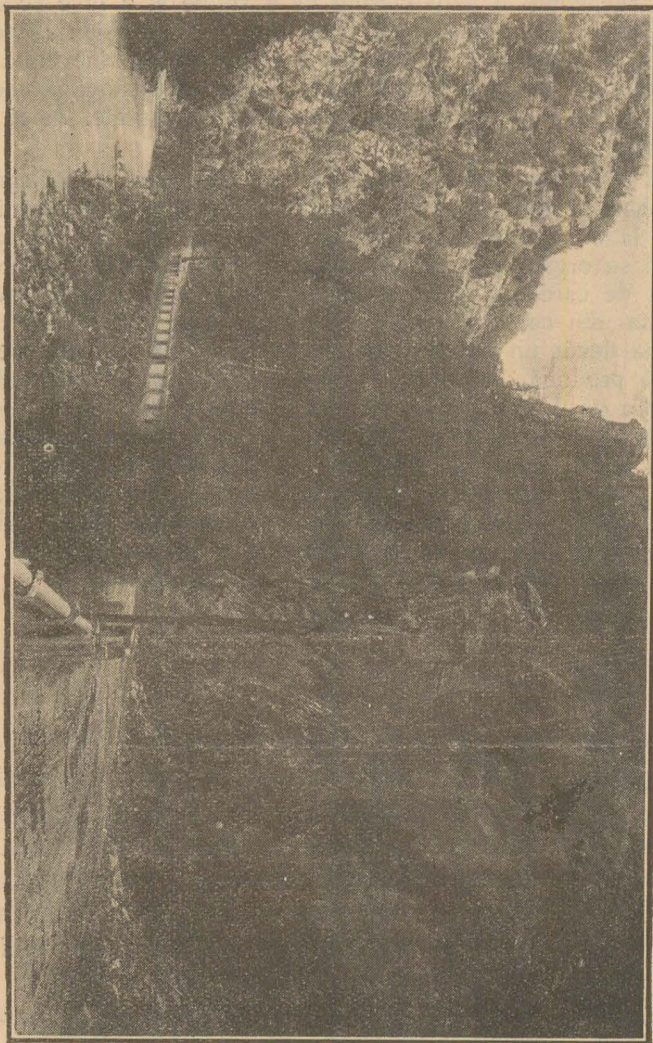
A P E L

În adunarea generală extraordinară a învățătorilor din județ ținută la Deva, Duminecă, 26 II. 1933, s'a hotărât cu unanimitate și cu însuflețire, ca din proxumul salariu, fiecare coleg să jertfească suma de 100 lei din care să se trimită cât mai mulți delegați la viitorul congres de protest ce se va ținea la București, cu scopul de a face să se curme nedreptățile revoltătoare, care ni-se aplică din ce în ce mai mult. *Fiindcă acest congres trebuie să fie ceva impunător și să impresioneze prin număr, avânt și disciplină — apelez la toți colegii din județ să nu fie nici unul care să se dea înapoi dela această jertfă merită să ateste solidaritatea și voința noastră neînfrântă.*

Președinte, SABIN JULA.

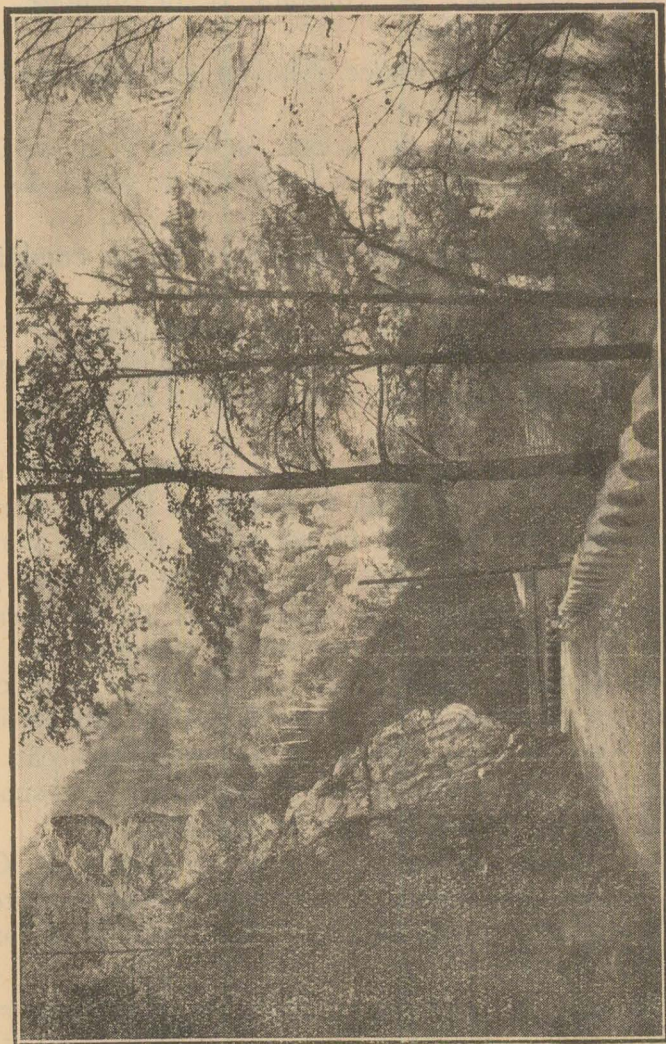
DIN FRUMUSEȚILE JUDEȚULUI NOSTRU

În ziua congresului ținut, în toamnă, la Petroșeni, era luat în program vizitarea admirabilului defileu al Jiului (Surduc—Lainici) care nu este întrecut în mân-

drepte naturale și în priveliște sublimă de nici o altă trecătoare din țară. Frații învățători ar fi văzut cum se prăvălește și se sbuciumă clocotind în adâncime, Jiul cel

„cu talazuri” printre colții stâncilor, iar la dreapta și la stânga, printre nenumăratele cotituri stâncile și vârfurile acoperite cu plantație bogată, urcându-se și spărgând norii grăbiți, cu creștetele lor ascuțite. Dacă excursiunea

nu a putut avea loc din pricina că nu se anunțaseră colegii participanți la vreme, dăm aci două chipuri luate tocmai din inima defileului. **a.**

PROBLEMA CRITICILOR

SPICUIRI.

Cu ocazia lecțiilor practice, ce se țin în ședință intimă a cercurilor culturale, se constată o desorientare mare, în cece privește critica.

Mulți nu știu să critice. Alții nu știu condițiunile unei bune critici.

Pentru a ne feri de aceste defecte, vom schița, în câteva cuvinte, problema unei bune critici: (după d=1 prof. dr. Bârsănescu).

Vom lămuri următoarele chestiuni: (teoria, condițiunile, obiectul și funcțiunea criticei.

Teoria. Termenul de *critică* derivă dela un cuvânt grecesc, care înseamnă a *judeca*. La origină, cuvântul critică a unei lecții înseamnă a judeca acea lecție, a o aprecia, a valora.

Condițiunile unei critici sunt următoarele: I. critica să fie ad rem.; II. critica să fie în rem. și III. să pornească dela principii științifice, să fie bazată pe principii științifice.

I. Să fie ad rem, adică critica să se raporteze numai la obiectul din discuție. Să nu te ocupi cu considerațiuni străine de convorbire. Critica să fie circumscrisă. Orice ieșire din cadrul obiectului face ca să nu fie justă critica. Să nu spui că lecția e rea pentrucă a ținut alte lecții rele.

II. Să fie în rem. Critica să nu privească decât obiectul lecției. Cel ce critică trebuie să fie obiectiv — nu subiectiv.

III. Să fie bazată pe principii științifice.

La o critică să nu ne bazăm pe sentiment. Ca să faci o critică bună, trebuie să te conduci după anumite principii. Pentru aceasta trebuie să cunoști metoda de predare a fiecărui obiect.

Obiectul pe care trebuie să-l aibă în vedere criticul. Părerile criticului, observațiunile bune, sau rele, asupra unei lecții, trebuie să se dirijeze către următoarele lucruri: a) fondul lecției (conținutul), b) activitatea de înrâurire și c) reacțiunea școlarilor.

În cece privește conținutul unei lecții vom discuta

cunoștințele din punct de vedere al adevărului, dacă sunt informații culese din cărți, sau sunt informații, numai așa, auzite de el, căci o lecție trebuie pregătită bine, să consulți cărți, chiar de cursul secundar. Aceasta e partea cea mai importantă.

b) Activitatea de înrâurire, avem de examinat metoda, adică aranjarea materialului, apoi forma sub care prezentăm materialul.

Cu ocazia aceasta constatăm două lucruri: *metoda și forma*, și atunci putem să vedem și greșeala și partea bună și partea rea.

c) Să se vadă dacă școlarii au asimilat cunoștințele și să le valorifice.

Deci două procese: *asimilarea și valorificarea*. Ambele procese să se aibă în vedere la reușita unei lecții. Dacă copiii au asimilat cunoștințele și dacă pot să le utilizeze și pot să dea răspunsuri. Când — copiii nu sunt capabili de aceasta, lecția este criticabilă.

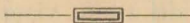
Deci, ultima parte a unei critici, va trebui să cerceteze întrucât ea și-a ajuns scopul său. În aceasta constă obiectul unei critici.

Care e funcția unei critici?

După acțiunea de cunoaștere, vine acțiunea de valorificare (un moment afectiv) șierarhizare. O lecție se prezintă anturată de părți bune și rele. Să le arăți și în acelaș timp să le și explici. Dar explicația cere două lucruri: *afirmare și motivare*. Nu e suficient a spune că a făcut o greșeală, trebuie să explici pentru ce a făcut-o.

Aceste sunt funcțiunile pe care le îndeplinește critica.

Ramses (E. Camber.)

— *Bugetul învățământului primar* n'a suferit nici o reducere.

Acı, s'au suspendat însă 1480 posturi cari urmau să fie declarate vacante.

În învățământul primar, nu se va face din această cauză nici un fel de transferare.

RECENZII

STANCIU STOIAN,

CURENTE NOI ÎN PEDAGOGIA CONTIMPORANĂ.¹⁾

Pentru îndreptarea învățământului pe cărări mai bune, pentru un spirit nou de învățatură se caută azi pretutindeni a se da o mai largă înțelegere sufletului copilului și o mai bună prețuire realităților și mediului social.

Școala și munca învățătorului caută să fie mai bogată în rezultate, adică pe lângă eforturile depuse să dea un maxim de randament.

Nesocotirea și pe mai departe a aptitudinilor fizice și intelectuale toate variate a copiilor nu se mai poate admite, iar educația să nu se mai facă din afară în lăuntru ci dinlăuntru în afară, prin dragoste să se apropie sufletul copilului pentru a-i deștepta energiile și aptitudinile care așteaptă să fie puse în activitate.

Deaci autorul arată originea și diferitele direcții ale școalei active cari sunt foarte vechi dealfel, dar, că școala activă propriu zisă este de dată recentă. Reforme școlare concepute în spirit activist, nu sunt decât noile reforme școlare realizate după războiu. Se arată apoi diferitele concepții ale școalei active ca cea materialistă, și integralistă. Din analiza concepției școalei integrale vedem că ea are de scop, nu îngreunarea elevilor, cu cunoștințe abstracte, ci pregătirea lor, pentru viața reală, în mod atractiv, ușor și practic.

Școala activă dă rezultate îmbucurătoare prin aplicarea principiilor: regionalism și localism, care au la bază ideia că învățământul se face cu mai multă eficacitate, dacă se sprigină pe interesul copilului. Or, pe el ce-l poate interesa mai mult decât localitatea, regiunea, în care trăește, cu ocupațiunea principală a locuitorilor, producția, modul de traiu, viața socială, obiceiurile, datele din regiunea respectivă. Astfel făcut învățământul câștigă în adâncime și în temeinicie, fiindcă se face intuitiv, pornind întotdeauna dela lucruri concrete.

Autorul pentru a ilustra mai bine ceea ce cuprinde principiul individualizării învățământului, pune față în față concepția «mechanicistă» cu cea «organicistă» dintre care cea organicistă este dea-

¹⁾ Extras dintr'o conferință ținută la cercul cultural,

dreptul opusă celeilalte. Această concepție îngăduie și favorizează libera circulație a elevilor spre școalele, pentru care au aptitudinile corespunzătoare, ceea ce înseamnă că concepția organicistă e de-a dreptul în serviciul individualizării învățământului.

Trebue să se înceapă o reacțiune în contra uniformismului și nivelării individualităților, produse până acum de educația în masă.

În cadrul preocupărilor de mai sus, factorul cel mai important, copilul, trebue cercetat și cunoscut în realitatea sa concretă, individuală, iar ceea ce se constată pentru unul, nu trebue crezut valabil pentru altul. Programa analitică trebue să fie descărcată ca să servească principiul afinității sufletești și să nu ucidă spontaneitatea care satisface o adâncă năzuință a copilului spre creațiuni proprii. Se mai cere gruparea elevilor pe omogenități naturale (după sistemul dela Mannheim) normali, supranormali, subnormali și înapoiți.

D=sa face cunoscut și *sistemul Dalton*, din America, unde învățământul colectiv este înlocuit prin efortul liber și individual al fiecărui copil, permițându-le să cucerească prin ei însuși cunoștințele și astfel să fie agenții propriei lor dezvoltări intelectuale. Elevul trece după bunul său plac în diferitele săli de clasă, consacrate fiecare unui învățământ deosebit și rămâne în fiecare clasă atâta timp cât vrea el. Elevul singur hotărăște direcția și durata sforțărilor sale.

Sistemul Winnetka încurajează munca individuală și activitatea spontană a copiilor, respectă individualitatea elevului, dar nu neglijează nici importanța activității în comun, folosindu-se de binefacerile lucrărilor colective.

Face cunoscute metodele de studiere a individualității, recomandând mai mult fișa individuală.

Educația în școală nu trebue să fie numai învățarea normelor pe dinafară, ci practicarea însăși, a acestor norme pentru crearea de deprinderi bune, care stau la baza întregii educații.

Noile metode lucrează dinăuntru în afară, făcând apel la consimțământul elevului, la puterea lui de a înțelege și-l îndeamnă să=și înfrâneze voința inferioară prin propria sa forță și astfel în elev răsare curajul și simțul demnității.

Prin conducerea de sine a clasei se pregătesc elevii pentru a fi buni cetățeni și pentru a se ști comporta în viață, unde este chemat a participa la conducerea treburilor publice. De o

școala activă caută să pregătească pe elevi pentru viață prin introducerea unei cât mai vaste activități în școală încă și în spriginul educației morale.

Acesta fiind pe scurt cuprinsul lucrării, vedem că autorul a insistat mai mult asupra laturii sociale a problemei și credem că bine a făcut, deoarece aceasta s'a făcut foarte puțin la noi și să știe doar că societatea exercită cea mai mare influență asupra problemelor școlare. Cât despre celelalte sisteme de educație, autorul se mărginește mai mult a arăta părțile bune ale lor și măsura în care slujesc sau nu principiile activismului, individualismului și noile descoperiri psihologice, lăsând la aprecierea cetitorilor săi ce și cât se poate adapta și aplică școlai noastre de azi și aducând un bun serviciu învățătorilor cărora le prezintă într'un mănunchiu tot ceea ce se înțelege azi sub denumirea atât de vagă a „noilor curente”.

Maria Lenkei.

INFLUENȚA CULTUREI GERMANE ASUPRA POPORULUI ROMÂN.

*Conferința dlui prof. Dr. Sextil Pușcariu dela Cluj
la „Mitteleuropainstitut” în Drezda.*

Renumitul învățat român, d-nul Dr. Sextil Pușcariu, profesor de literatură română, la universitatea din Cluj în drumul său spre Paris, în calitate de profesor de schimb și ca oaspe al Institutului Europei-Centrale la Drezda, și-a ținut înaintea unui auditor select, în muzeul («Hygiene-Museum») o conferință despre «influența culturei germane asupra poporului român». D-nul Dr. Bernhard Blüher primarul Drezdei ca președinte al Institutului amintit a salutat pe cei veniți, între cari se aflau și numeroși profesori ai școlai politehnice, și pe orator cu vorbe călduroase și-a exprimat dorința și speranța că în scurt timp se vor creă și profesori de schimb germano-români. D-nul prof. Dr. Sextil Pușcariu a început conferința sa extraordinar de interesantă arătând situația culturală a poporului român înaintea emigrării sașilor în Transilvania. Prin colonizarea făcută în secolul al XII-lea începe influența culturei germane. În privința clădirii orașelor au influențat Sașii pe Români, cum arată de exemplu colaborarea meșterului săsesc Vitus Veith la clă-

direa bisericeii din Argeş. De mare însemnătate a devenit influenţa saşilor în epoca reformatiunii. Braşoveanu Johannes Honterus, un binecunoscut cu Luther şi Melanchton, a adus cu reformatia şi tipografia în Transilvania. Cea mai veche tipăritură a unei cărţi este traducerea chetechismului, publicat la Sibiu în limba română. Totuşi cuvinte din dialectul săsesc nu au trecut în limba română, căci Saşii au trăit foarte izolaţi în tot timpul. În puţine comune, în care nu au păstrat acest obicei, au fost absorbiţi de Români. În timpul antireformatiunii, când *Roma* era centrul privirilor, Români nu au văzut în ea oraşul papei, ci numai *urbs Traiana*. Dar latinismul care începe acum, este tipic german. La începutul secolului al XIX-lea, se ridică un curent naţional român, dar bărbaţii conducători ca Gheorghe Lazăr, fondatorul şcolii naţionale la Bucureşti, au stat foarte mult sub influenţa germană.

Ca şi în Transilvania se găseşte şi în Regatul vechiu, anume în Muntenia şi Moldova foarte mult influenţa germană. Aşa, cea mai veche societate ştiinţifică „*Societatea medicilor şi naturaliştilor*” dela Iaşi, a fost fondată acum o sută de ani cu un act de constituire în limba germană şi a rămas mereu în contact cu Germania. Poezii germani au găsit numeroşi traducători înainte cu o sută de ani. Werther de Goethe a fost mult citit, Faust a ieşit în trei ediţii. Dar deja înainte de aceasta au fost jucaţi de trupe de artişti călători la Bucureşti «Zauberflöte» a lui Mozart, şi «din Räuber» de Schiller, unde însă comediile uşoare lui Kotzebue au găsit mai mare aprobare, şi au fost mai târziu, foarte mulţi autori reprezentaţi în limba română. Influenţa lui Schiller începe însă numai pe la 1870, când a fost hotărâtoare jucarea pieselor sale la Teatrul naţional. Pe când în Regatul vechi se simţeste foarte mult influenţa franceză, n’a dispărut nici odată cea germană. Trei bărbaţi conducători, Mihail Cogălniceanu marele om politic pe la 1860, a fost discipolul lui Leopold von Ranke şi de Savigny şi a fost în relaţii cu Alexander von Humboldt şi Wilibald Alexis. Filosoful Titu Maiorescu s’a bazat pe metafizica germană, pe Kant şi Schopenhauer. În urmă Mihail Eminescu care este cel mai mare poet şi traducătorul «*Kritik der reinen Vernunft*»-lui de Kant a trecut prin şcoala ger-

mană, dar și în arte se poate dovedi influența germană. Numai în pictura românească nu se găsește influența germană. În muzica și arhitectură s'au împrumutat elementele stilistice.

Distinsul conferențiar termină discursul său constatând că până acum Românii au fost numai cei cari au luat, dar speră că în viitor vor putea da și ei ceva. Până acuma au dat deja minorităților germane posibilitate de dezvoltarea liberă, și posibilitate ca toți copiii germani să poată frecventa școli germane. Discursul clar și pătruns de iubire de cultura română și germană a atras vii aplauze din partea ascultătorilor, iar d-nul Dr. Blüher primprimar exprimă dorința, că relațiile culturale germano-române să fie în viitor și mai strânse decât până acum, spre binele celor două popoare.

*

N. R. Rezumatul conferinței de mai sus ne-a fost trimis dela Drezda prin bunăvoința d-lui Dr. Göttling, directorul „Mittleuropa Institut“-ului, o personalitate germană de marcă. D-sa a fost unul dintre cei mai călduroși primitori a escursioniştilor români cari au făcut anul trecut o călătorie de studii pedagogice prin Germania și lucrează foarte mult pentru crearea de legături culturale între poporul german și român.

FOLCLORUL ȘI ETNOGRAFIA ÎN EDUCAȚIE.

(Un rezumat al conferinței d-lui Apostol Culea.)

— Folclorul poate fi folosit în educația mulțimei și în zilele noastre, mai ales a poporului nostru, care are întreaga cultură spirituală dominată de folklor. Operele cele mai de seamă ce ni le-a lăsat cultura antică ca și medievală, sunt colecții de tradiții și legende din domeniul folklorului. Exemple; Biblia, Iliada și Odiseia, Divina, Comedia, Faust, Macbeth și Hamlet etc.

— În cultura poporului nostru tezaurul filozofiei populare este foarte bogat. Adesea în viața de toate zilele mai reacționăm după aceste perceptive, produsele naționale ale minții și firei poporului nostru. Când vrem să facem congrese și expoziții peste hotare Geneva Barcelona etc. cu ce ne putem fâli mai mult decât cu muzica și dansul poporului nostru? Covorul Oltenesc și troița s'au impus într'adevăr.

— Agricultura aduce încă motive de etnografie, în special Basarabia. Agricultura și pescuitul sunt dominate de aceleaș unelte și datine de 2000 ani. Am rămas la experiența milenară a Dacilor și vechilor slavi. În arhitectură avem încă o influență romanică, în Ardeal am rămas la casa gotică (spre exemplu a Sașilor din regiunea Brașovului, iar în vechiul regat la casa tracă. Numai influența bizantină a schimbat ceva puțin în edilitatea orașelor, jumătate etnic și jumătate combinat, dar armonios.

În literatură ne-am ridicat dincolo de poezia populară; am întrecut pe Anton Pan, Creangă, Ispirescu și am culminat cu Eminescu, dar și la Eminescu influența poeziei populare este destul de pronunțată. E de ajuns să menționăm cea mai frumoasă poezie a lui Eminescu: „Luceafărul” care are la bază un basm popular. Apoi cei mai de seamă literați de azi ca Liviu Rebreanu, Mihail Sadoveanu și alți își iau eroii lor aproape numai din viața poporului de jos.

Iată deci noi spunem oricărui învățător tânăr, ca la sosirea sa într'un sat trebuie să cunoască mai întâi tradițiile și folklorul satului (datinile și obiceiurile) pe baza căror cunoștințe își va croi adevăratul drum scutindu-l de deziluziile cauzate de lipsa de pregătire și experiență cu care pleacă depe băncile școlii normale.

Ce putem lua din elementele tradiției spre a folosi în școală? Voi arăta pe rând principiile materiei de învățământ.

La limba Română. În mamalele de școală găsim o mulțime de bucăți streine de sufletul copilului. Multe sunt traduceri neadaptate din scriitorii străini. Bibliotecile, chiar cele pentru copii au foarte multe citații streine după (Grim, Tîll etc.) intrate la noi pe baza unei reclame exagerate. Avem și noi românii destule basme frumoase, cu destui eroi ce delectează minunat copilăria; un Păcală, un Făt Frumos, un Strâmbă lemne, un Gruia, o Ileană Cosânzeană etc.

Va trebui numai o reînviere, trebuie deci să introducem în manualele de școală ceva din folklorul româ-

nesc. In primul rând ghicitorile. Ghicitorile românești formează un tezaur destul de frumos ce trebuie utilizat în școală. După ghicitori vor veni la rând păcălelișe, apoi frământările de limbă, pe care copiii le practică spontan și care sunt foarte educative mai ales pentru cei care au anumite defecte de vorbire.

Vechea școală ar fi înviată cu introducerea șezătoarelor și a tradiției milenare. Va trebui introdus în programul școlii primare cel puțin o oră de lectură și săptămânal câte o mică șezătoare cu copiii.

La religie. Pentru învățarea religiei în școală putem utiliza textele biblice, iar pentru întărirea sentimentului religios avem o mulțime de legende cu caracter religios care circulă în popor cum ar fi de exemplu „Legenda Maicii Domnului” etc.

La științele naturale. În legendele și snoavele populare întâlnim adesea și pasări și animale. De asemenea românii noștri au o mulțime de legende și despre flori de exemplu; înduioșătoarea legendă a florii „Nu mă uită” a „Florii soarelui” etc.

Trebuie să facem pe copiii ca de mici să iubească natura.

La geografie. Geografia trebuie să fie la început o geografie locală numai de; văi, dealuri, păduri, râuri, bălți — ce sunt în satul copilului. Se va învăța de la început împreună cu legendele lor. Acestea trebuiesc culese, adunate și adaptate la materialul zilnic.

(Va urmă.)

Nic. Urlian.

— *Premii literare.* Pentru a stimula colegii și pentru a îmbogăți colecția de piese de teatru școlar, revista culturală »Catedra« oferă trei premii a 300 Lei fiecare, pentru trei piese teatrale, din cele mai bune, potrivite pentru elevii școlilor. Subiectul la aprecierea autorilor. Piesa să fie de preferință într'un act.

Manuscrisele se vor înainta redacției Catedrei — Galați str. Cuza Vodă No. 45 — până la 20 Aprilie a. c.

Ă apărut CATEDRA An. VI No. 5—6 — Ian. Febr. 1933 — cu un bogat sumar: Teatru școlar, poezii, anecdote, dialoguri, ora șezătorii de clasă ș. a.

CRONICA MĂRUNTĂ

— *O revistă pentru copii.* Asociația generală a învățătorilor și-a propus să scoată o revistă pentru copii. Abonamentul 200 lei anual. Revista apare de 2 ori lunar. Lipsa unei astfel de publicații bune pentru copii s'a resimțit de multă vreme și asociația cred că face un lucru foarte bun punând în mâna copiilor o publicație potrivită și la nivel. Colegii învățători sunt datori să sară în ajutorul acestei idei bune, pe cale de a fi înfăptuită de președintele nostru iubit d-l D. V. Ţoni, îndemnând pe elevii mai avuți să se aboneze singuri sau chiar în tovărășie.

— *Apponyi Albert și școala română din Transilvania.* Nonagenarul conte și avocat al Ungariei ciuntite ca și al groșilor scormoniți din culcușurile prea calde și prea luxoase de pe plaiurile locuite de Români, — Apponyi, a închis ochii la Geneva. El a fost vlăstarul cel mai înzestrat spiritual, cește, al națiunii sale și pe vremuri, 1906—1913, când îi stătea la spate Ungaria veche cu Austria și Germania cea puternică, adusesse școala primară românească la cea mai grea strâmtoare ce se putea închipui vreodată. Dacă mai socotim că draconicele legi se bazau pe un aparat administrativ mai perfect decât o automată și se executau de oameni prea zeloși — ne mirăm azi cum de nu a sucombat de tot școala românească sub ac-le greutăți?

Dar iată că n'au sucombat ci înfloresc, iar trufia a fost doborâtă! Aceasta ne face să ne întărim din nou credința în dreptatea cea veșnică și mare, care deși întârzie uneori, dar totuși sosește odată.

— *Invățători gr. II.* Din tabloul înv. gr. II. publicat în Nr. trecut s'a omis numele d-lor colegi: *Cezar Ivașeu, Lucreția Simtion, Apostol Ion, Pețanca Maria și Dumitru Ilie*, cari încă au reușit la examenul dela Sibiu. Felicitări!

— *Invățători definitivi pe data de 1 Ian. 1933:* Barbu Ana, Bociat Viorica, Voicu Eugen, Borcan Nicolae, Rada Andrei, Râp Sabina, Silvia Nedel, Minerva Popovici, Dănilă Remus, Roșca Nicolae, Herbei Manole, Mogoș Iosif, Păunescu Ioan, Dula Adam, Parashiv Cornelia, Molodeț Elisaveta, Pop Valeria, Rusan Nicolae, Ștef Romul, Stan Grigore, Trufaș Miron, Teodorescu Ioan, Țichil Victoria, Bălăceanu Tache, Radu Ioan, Simeria Alex., Pavel Popovici, Adorian Francisc, Blendea Gh., Borza Ana, Brădean Ioan, Botean Ida, Bobariu Emilia, Cicu Ioan, Camber Enache, Karoly Eugenia, Crâsnic Viorel, Crișan Emilia, Cărăuși Viorica, Victoria Dan, Gărăiacu Const., Hobeanu Alexe, Hătărescu Aristid, Ionescu Gheorghe, Ionescu Marin, Jianu Constantin, Jianu Veturia, Negriță Robinson, Popescu Grigore, Pușcașiu Oprea, Popescu Ștefan, Popescu Dumitru, PISOI Nicolae,

Radu Ioan, Stoichița Fr., Safta Cornelia, Stroia Maria, Stanciu Ioan, Tunșan Const., Tecău Irina, Tănăsescu Vasile, Todoran Petronela, Voicu Const., Vlad Elisaveta, Zlatan Ioan, Ilarian Burlea, Sofia Basarab, Macra Cornel, Vasilescu Marin, Stamatoiu Grigore, Năsturica Ioan, Negulescu Ecat., Cristescu Cristina, Dumitrache Gheorghe, Dincă Ioan, Pavel Ioan, Florea Costache, Boșcăneanu Ioana, Ileana Ronai, Marcu Gheorghe, Maria Todea, Aurel Rădulescu, Dănescu Petru, Iosif Chimereș, Const. Cârstea, Dobrescu Ioan, Mariș Ilie. Felicitări!

ORDINE CIRCULARE

No. 4253—932. — Șezătoarea săptămânală va introduce pe copil la literatura vârstei și familiarizează cu biblioteca lui. Ea nu se poate concepe fără mănunchiul de cărți din cele recomandate. Programul ei va consta din cetiri și povestiri conrespunzătoare localității, sezonului, evenimentului, sărbătorii, alternând cu ghicitori, frământări de limbă, jocuri mintale, experiențe și lucrări distractive etc.

Pe cât se poate se va aduce în clasă voia bună și anronul dela șezătorile povestitorilor maștrilor, la care au crescut un Creangă sau Anton Pann, înlăturându-se orice didacticism pedant.

Dacă după ceasul de șezătoare se pot împărți cărți din bibliotecă, ori se realizează desene libere, lucrări de mână, rezultatele vor fi cu atât mai mulțumitoare.

Se va orândui o șezătoare a satului (orașului) nostru de altă dată se vor evoca oameni și fapte istorice legate de localitate.

Se vor face lecturi sugestive din cele ce exală muncă și profesia dominantă a localității.

Se va încuraja povestirea cât mai liberă și naturală, colorată și expresivă a școlarilor, păstrându-se nota provincială.

Pe cât e cu putință lăsați copiii libertatea de a alcătui programul șezătoarei și conducerii bibliotecii.

Făcând apel la corpul didactic să înțeleagă însemnătatea »Ceasului de șezătoare« pentru educația gustului de cetit la copii, înțelegem să avem pe lângă fiecare școală primară (pe clase, de se poate) *biblioteca copiilor* fără de care o bibliotecă populară nu poate avea viață.

În satele cu populație eteroglotă, șezătorile săptămânale se pot dubla.

No. 89—933. — În baza ordinului Nr. 44.417/932 a Onor. Inspectoratului școlar Cluj, în conformitate cu art. 15 din regulamentul privitor la inventarierea patrimoniului Statului, sunteți invitați ca în termen de 2 zile să ne înaintați recapitulația generală a registrului inventar la data de 31 Decembrie 1932 întocmită pe cele 16 partide a cărui model se poate vedea alăturat:

Nr. curent		Numirea școlăii		A v e r e a I m o b i l ă	
L	b	Partida 1. Terenuri arabile, fânețe, grădini livezi	L	b	Partida 3. Stuhării
L	b	Partida 2. Păduri	L	b	Partida 4. Mine, terenuri petrolifere
L	b		L	b	Partida 5. Proprietăți clădite și neclădite
L	b		L	b	Partida 6. Clădiri și constr., teren viran
L	b		L	b	Partida 7. Terenurile regimului apelor
L	b		L	b	Partida 8. Terenurile caselor speciale Regiilor Autonome
L	b		L	b	Total averea mobilă

A v e r e a m o b i l ă		A v e r e a m o b i l ă			
L	b	Partida 9. Drepturi corporale și încorporate producătoare de venit	L	b	Total averea mobilă
L	b	Partida 10. Exploatarea agricole și forestiere	L	b	Averea totală activă (imobilă, mobilă)
L	b	Partida 11. Materiale și efecte de consumație la Casa școlăilor	L	b	Pasive (sarcini)
L	b	Partida 12. Instalațiuni mobile, autuale, vehicule, mașini	L	b	Averea curat activă
L	b	Partida 13. Hârții de valoare	L	b	Observări
L	b	Partida 14. Creanțe active provenite din taxe și amenzi	L	b	
L	b	Partida 15. Creanțe din împrumuturi	L	b	
L	b	Partida 16. Solduri numerari, efecte în casă	L	b	

Rev. școlar, *MACARIE.*

S. Rev. școlar, *CÂMPEAN.*

DELA ADMINISTRAȚIE

Din circ. XI., Cugir, total 1050 (unamiecincizeci) lei dela colegii : G. Enăchescu, V. Imbăruș, L. Lacatoș, O. Dubenschi, D. Eșca, T. Lupea, V. Lupu, V. Păcurar, E. Negulescu, S. Migea, T. Pavel, M. Moga, G. Ionescu, P. Stanciu, G. Molodeț, I. Oltean, M. Herlea, N. Andrioiu, V. Danciu, I. Dumitru.

Din circ. XII. Orăștie, total 2800 (douămiioptsute) lei dela colegii : N. Creșu, P. Cimponeriu, O. Macavei, A. Căndea, A. Lupan, M. Roșca, M. Drăgulescu, L. Sântion, I. Crăciun, V. Cocean, S. Cosmescu, I. Stănescu, N. Preja, R. Ștef, Șt. Sârbu, C. Mircea, G. Stan, A. Nicolae, A. Mândra, E. Dimitriu, C. Găraiacu, I. Ștefan, I. Tamaș, A. Duța, N. Popovici, R. Baci, E. Popovici, Gh. Teiușan, P. Boldin, L. Petruțescu, E. Dan, I. Popa, A. Stroia, E. Drăgan, A. Dubleșiu, A. Florea, F. Teodorescu, N. Todor, I. Căliman, I. Bura, V. Crăznic, F. Fleșeriu, I. Tacu, N. Voina, V. Țichil, I. Apostol, Adam Vasii, C. Paraschiv, L. Șelmerean, E. Florea, S. Vulcu, S. Bedea, O. Popoviciu, I. Trif, F. Marcu, P. Băra.

Din circ. XIII. Petroșeni, 1250 (unamiedouăsutecincizeci) lei dela colegii : P. Turcu, A. David, A. Bak, E. Viorel, G. Ittu, V. Lucaci, — V.

Adresa destinatarului.

D. .... *Nicolae Bembea* ^{IV.}
Sibiu ^{sub nr. scil.} Com. *S. Briel*
 Jud. *Hunedoara* P. *- Jăliste*

Mărgineanu, E. Chiriacescu, D. Joandrea, E. Popovici, S. Talosescu, I. Simo, V. Berghian, L. Fântână, V. Popescu, M. Lenkei, Elena Gurka, I. Botean, C. Drăguț, Burza G., N. Grigorie, S. Suci, A. Puioan, A. Petrescu, E. Rășcan.

Din circ. XIV. Petrița, 1500 (unamiecincisute) lei dela colegi: Gh. Fotescu, S. Reiter, L. Reiter, L. Jászfalusi, E. Neveliczi, S. Popescu, V. Cărăușu, I. Ștefan, S. Dobrin, R. Ponta, D. Pápay, N. Vasilescu, I. Tecău, E. Ronai, Cr. Cristescu, Fr. Adorian, A. Nicodin, Marhan A., E. Herzeg, M. Curcean, V. Tecău, I. Flitan, O. Niculescu, I. Sânmărtean, I. Girip, F. Pavel, V. Bez, N. Țundrea, V. Stăngu, A. Olinoviciu, E. Doboii.

Din circ. XV. Lupeni, 3150 (Treimiiunasutăcincizeci) lei dela colegi: M. Bogza, V. Ciobotariu, C. Fekete, A. Marton, M. Beșghidșan, L. Reine, I. Trifan, A. Protopopescu, A. Husti, I. Călin, Aurelia Copil, I. Cugu, C. Tunsean, C. Anghel, I. Pătrășcoiu, G. Pascha, I. Cicu, I. Desmeri, A. Schötz, E. Ignatz, Maria Maier, A. Șuluț, V. Alexandrescu, I. Cârstea, R. Negril, I. Ciora, L. Tordai, A. Suluți, M. Oprișa, V. Barabaș, M. Badea, Gh. Stamatoii, I. Dan, L. Daisa, O. Muntean, E. Alexan, C. Pârvulescu, V. Niciu, I. Cioban, Gh. Iosip, E. Károly, I. Trandafirescu, Șt. Maie, Muntean, I. Muntean, I. Fekete, Hartvig Fr., Fr. Klinka, I. Both, I. Barabaș, A. Hazu, E. Deak, A. Vâjdea, I. Buzuloiu, Gh. Stancoveanu, E. Radu, M. Capolț, M. Reiner, M. Pop, E. Trifan, E. Ciomoș.

Din circ. XVI. Pui, 1250 (unamietrecincizeci) lei dela colegii: Șt. Pan, F. Mihai, Gh. Ionescu, I. Daionel, M. Danciu, M. Vasile, I. Groza, L. Țincora, N. Păsărar, Gh. Dumitrache, Fr. Stoichița, V. Câmpian, I. Chimerean, I. Bora, Br. Bura, A. Moșan, P. Golumbean, Șt. Dobre, C. Cârstea, M. Gligor, Sp. Rață, C. Voicu, N. Popa, Gr. Pitea, E. Muntenaș, A. Lazar.

Din circ. X. Zam, 950 (nouăsutecincizeci) lei dela colegii: T. Petru, C. Popa, E. Cornemisa, Șt. Popa, V. Iacob, Zamfira Dumitru, S. Pop, V. Florescu, Manole Herbei, D. Iacob, Gr. Budisnu, Gh. Gurgui, Iorgovan Țăran, Gh. Iacob, I. Stanciu, I. Popescu, A. Simeria, P. Filimon și Oct. Dateșiu.

Din circ. IX. Dobra, 1100 (unamiecincisute) lei dela colegi: V. Șerban, P. Stoica, L. Ticușan, T. Turean, C. Stancu, V. Popescu, V. Marc, N. Ganea, V. Cornescu, N. Vlădescu, L. Dumbrăveanu, O. Baderca, V. Savu, C. Sântimbreanu, I. Arone, Iacob Coste, N. Prodescu, N. Grozuța, N. Păcesilă. Balint Fr., I. Bujoran și M. Coldea.

(Va urma).